

L'EDUCACIÓ A BALEARS (XIX)

AUGMENTEN LA PREOCUPACIÓ I L'EXIGÈNCIA

Am l'inici del nou curs escolar, des de la Fundació Gadeso reprenem l'habitual número dedicat a l'educació que per motiu de la COVID-19 no vam poder publicar l'any passat. Precisament la crisi sanitària, que ha afectat de manera tan profunda i dolorosa a la nostra comunitat, ha posat de relleu la debilitat del nostre sistema educatiu i la crisi educativa que venim arrossegant des de ja fa anys, amb unes taxes de fracàs escolar i d'abandonament dels estudis de les més altes de tot l'estat i que genera, com a conseqüència, una mà d'obra poc qualificada i molt exposada a les fluctuacions d'un mercat laboral completament orientat al turisme, una activitat que, a la vegada, ha quedat demostrat ser molt vulnerable davant crisis com la que estem passant.

La crisi sanitària ha posat de relleu un augment per l'educació, però no com un element per a la formació de la persona sinó com a un factor clau a l'hora d'assolir una qualificació adient per al mercat laboral.

En els moments de bonança, el fracàs i l'abandonament escolar inquietava menys perquè era relativament fàcil trobar feina encara que sense cap tipus de qualificació. Ara, la situació ha canviat radicalment.

Els joves (i els no tan joves) tenen dificultats reals per trobar una feina estable, i salaris adequats. Però també és evident que els joves amb una millor formació tenen més possibilitats de trobar una feina. Com a conseqüència d'això es valora més la necessitat de formació cosa que repercuteix en un major nivell d'exigència.

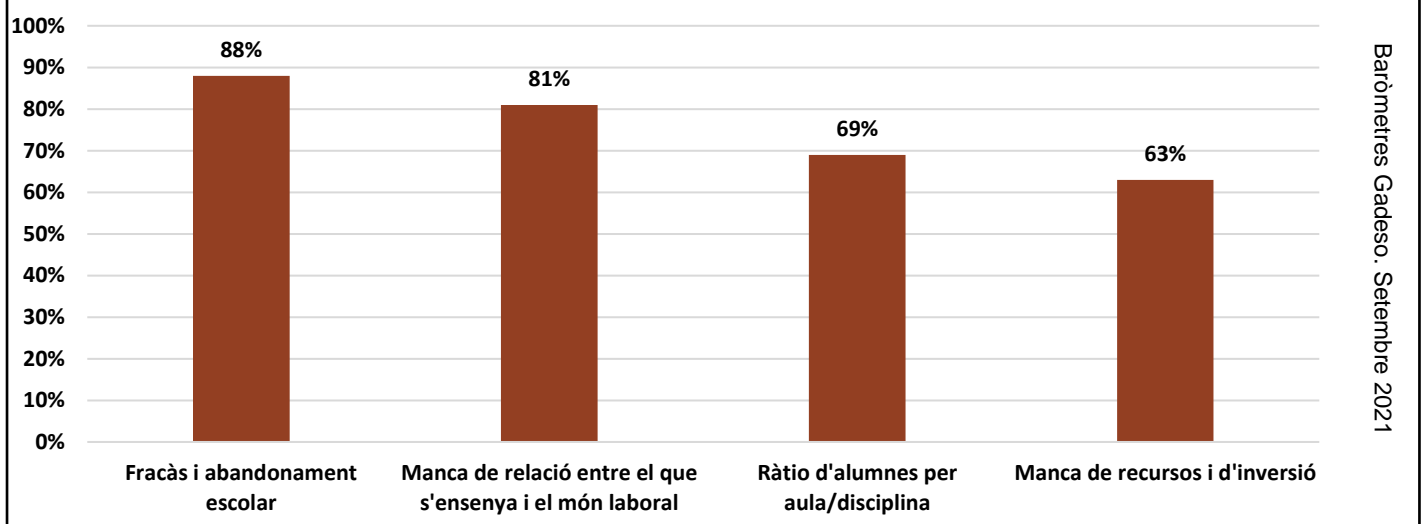
Segueix inquietant la manca de recursos i d'inversió del govern de la nostra Comunitat en l'educació, tot i que ha experimentat una millora.

Pel mateix, és necessari i imprescindible que el Govern, que té transferides les competències en matèria educativa, hi destini fonts econòmiques rellevants per a millorar el nostre sistema educatiu, especialment en l'educació pública, per assolir una igualtat real d'oportunitats per a tots i totes.

És una realitat que el Govern ha augmentat les partides pressupostàries, encara que no de manera suficient. També s'ha fet un esforç important per posar en valor la formació professional.

Taula 1

PRINCIPALS PROBLEMES DEL SISTEMA EDUCATIU BALEAR

Baròmetres Gadeso. Setembre 2021

ENS PREOCUPA MÉS...

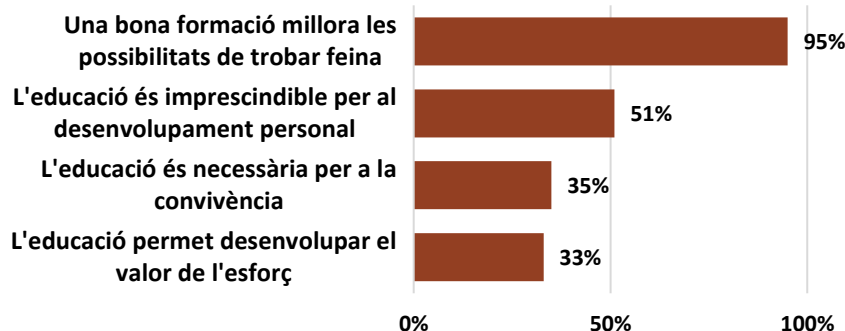
És un símptoma altament significatiu i rellevant que els ciutadans i ciutadanes (no només els pares i mares) donin més importància a l'educació, especialment en moments de crisi com l'actual. En línies generals, quasi tots els ítems de factors que determinen la importància de l'educació augmenten o continuen estables.

Taula 2 IMPORTÀNCIA PER ILLES

Menorca	7,8
Mallorca	7,5
Eivissa	7,0
Formentera	7,0
BALEARS	7,3

Baròmetres Gadeso Setembre 2021

Taula 3 FACTORS DETERMINANTS

Baròmetres Gadeso. Setembre 2021

Com ja hem esmentat, la crisi sanitària provocada per la COVID-19 ha influït en l'augment de la importància que s'atorga a l'educació. Aquesta tendència a l'alça s'observa a cada una de les illes de la nostra comunitat, però en diferent intensitat. **Els resultats són lleugerament més alts que els de 2019. A Menorca (7,8) és a on es dona més importància a l'educació, mentre que a Eivissa i Formentera és a on es dona menys (7,0). Mallorca (7,5) es situa a un lloc intermedi.**

Un 95% segueix considerant que una bona formació millora les possibilitats de trobar feina. El 51% considera que l'educació és imprescindible per un desenvolupament personal. El 35% creu que l'educació és necessària per aprendre a conviure i el 33% considera que l'educació permet desenvolupar el valor de l'esforç

...PERÒ TAMBÉ EXIGIM MÉS

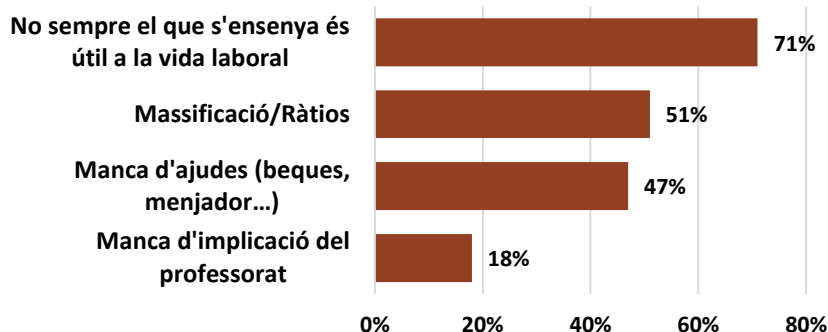
El grau d'insatisfacció és molt rellevant envers al nostre sistema educatiu. Això té com una de les seves causes la major importància que es dona a l'educació. Si aquesta anàlisi fos correcta, sense tirar les campanes al vol, quan menys el sistema educatiu sembla que experimenta una relativa millora, respecte dels anys anteriors, segons la percepció de la ciutadania (no només pares i mares amb fills en edat escolar).

Taula 4 SATISFACCIÓ PER ILLES

Menorca	5,3
Mallorca	5,1
Formentera	5,1
Eivissa	5,0
BALEARS	5,1

Baròmetres Gadeso Setembre 2021

Taula 5 FACTORS NEGATius

Baròmetres Gadeso. Setembre 2021

Resulta significatiu l'increment en el nivell de satisfacció (5,1), sent força millor que l'enregistrat el 2019, malgrat l'augment de l'exigència.

Es significativa la percepció negativa sobre la manca de relació de l'ensenyament amb la vida laboral (71%). Continuen sent rellevants els índex negatius referits a problemes estructurals (massificació, disciplina...). També pot ser preocupant que la manca d'ajudes (beques d'estudis, de menjador...) hagi pujat. Com a dada positiva, es manté estable i a índex molt baixos (18%) el nombre de persones que consideren que els mestres s'impliquen poc.

TIPUS DE CENTRES I MOTIUS PER A L'ELECCIÓ

Un cop més hem volgut conèixer l'opinió i la valoració (taula 6) de la ciutadania referida a les diferents tipologies de centres educatius (públics, concertats i privats). A la vegada, fem referència als motius d'elecció del centre educatiu per part de les famílies amb fills i filles en edat escolar (taula 7).

Aquests dos ítems, encara que no ho sembli tenen relació perquè, no sempre, les famílies poden triar el centre educatiu que consideren adequat per als seus fills, encara que no sempre aquesta "adequació" tingui per què ser la més correcta.

Taula 6

VALORACIÓ DELS CENTRES SEGONS TIPOLOGIA

	PÚBLICS	CONCERTATS	PRIVATS
Projecte educatiu	6,5 Regular	7 Bo	8 Molt bo
Ambient dins el centre	6 Regular	7 Bo	9 Excel·lent
Professorat	7 Bo	7,5 Bo	8 Molt bo
Ràtio d'alumnes per classe	6,5 Regular	7 Bo	8,5 Molt Bo
Instal·lacions	6 Regular	6,5 Regular	8,5 Molt bo
Activitats extraescolars	7 Bo	6,5 Regular	9 Excel·lent
Mitjana	6,5 Regular	6,9 Bo	8,5 Molt bo

Univers: tota la població

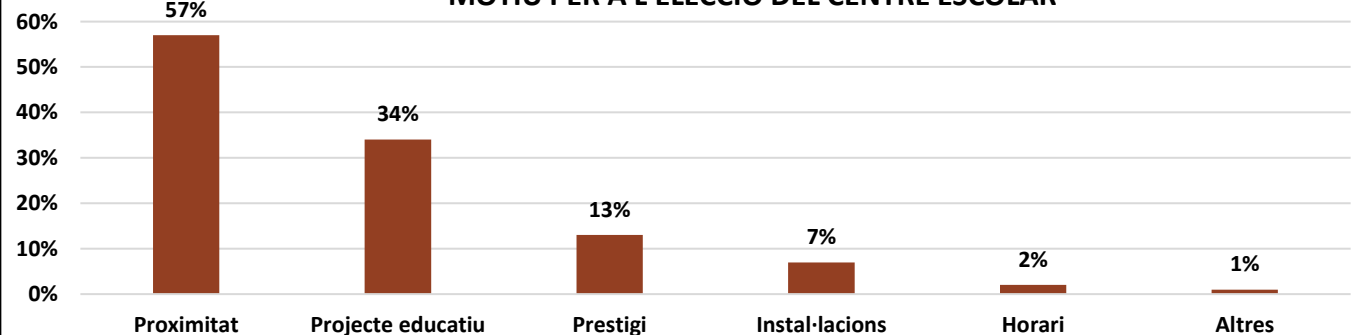
Baròmetres Gadeso Setembre 2021

Com es pot comprovar, la valoració de l'escola privada és molt bona però només assequible per a famílies amb un alt poder adquisitiu. Tant l'escola concertada com la pública se financen amb doblers públics, encara que l'accés no es faci amb igualtat d'oportunitats. **En general, l'escola concertada mereix una bona valoració i la pública rep una valoració regular encara que millor respecte de l'enregistrada l'any 2019.**

Sense devaluar la importància de l'escola concertada, és fonamental que es posi en valor l'educació pública com a referència per a la majoria de la ciutadania i com a instrument fonamental per a millorar els índexs d'inclusió i cohesió social i cultural. Per aquest motiu **és fa necessària una inversió en la millora de les instal·lacions, així com millorar els ràtios d'alumnes per classe i l'adequació del professorat a les necessitats reals de cada centre.**

Taula 7

MOTIU PER A L'ELECCIÓ DEL CENTRE ESCOLAR

Univers: Pares i marea amb fills en edat escolar

Baròmetres Gadeso. Setembre 2021

Les qüestions referides als centres escolars, només es va plantejar als pares o mares que tenen fills amb edat escolar. **Els processos d'elecció d'un determinat centre per a l'escolarització dels fills i filles són complexos i responen a diversos factors, i resulta d'interès explorar aquestes motivacions de les famílies, siguin de caràcter educatiu (projecte, professorat) o responguin a qüestions més "instrumentals" (proximitat, instal·lacions).**

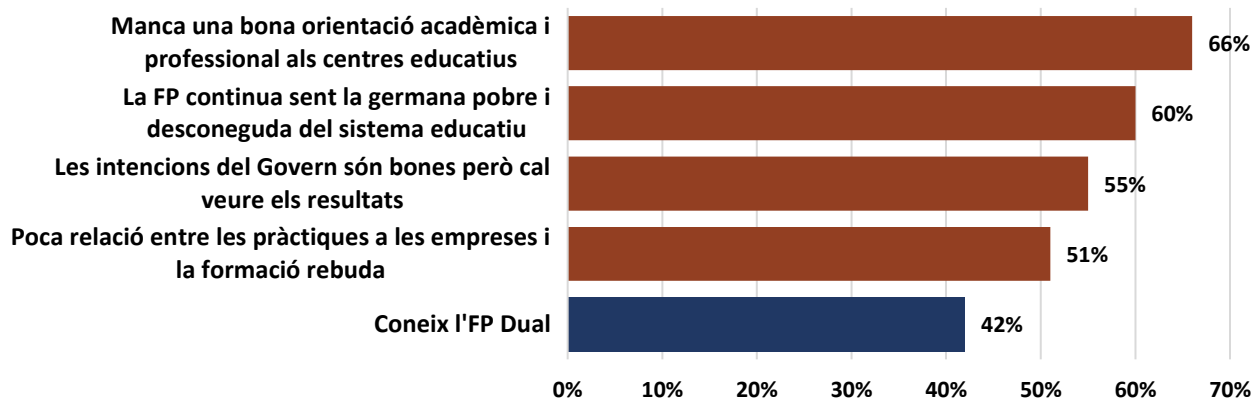
És normal i no sorprèn que el fet de la proximitat, bé al domicili, bé al lloc de treball, sigui un dels factors més importants a l'hora de triar centre. De fet, és un dels criteris a l'hora d'establir la baremació per accedir-hi. Continua augmentant fins a un 34% les famílies que trien el centre pel seu Projecte Educatiu com a valor bàsic per determinar el futur dels seus fills. En principi, i en relació a la valoració de la tipologia de centres, aquest percentatge pot fer referència a l'escola concertada o a la privada.

FORMACIÓ PROFESSIONAL: LA GRAN DESCONEGUDA

La crisi sanitària provocada per la COVID-19 ha posat de relleu la necessitat de millorar el nostre model econòmic i el nostre sistema productiu. Per aquest motiu resulta fonamental una aposta seriosa, per part de l'administració pública i de l'empresariat, per una formació professional de qualitat i adequada a les noves necessitats. El govern estatal s'ha posat mans a la feina amb l'aprovació de la LLEI ORGÀNICA D'ORDENACIÓ I INTEGRACIÓ DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL amb el doble objectiu de posar en valor la FP i consolidar la modalitat dual. Ara convé que els diferents agents socials es posin d'acord i s'aposti d'una vegada per totes per una eina tan desconeguda com necessària com és la Formació professional si de veritat volem salvaguardar el nostre model productiu d'embats tant perniciosos com el que hem viscut amb la COVID-19.

Taula 8

OPINIÓ ENVERS LA FORMACIÓ PROFESSIONAL I CONEIXEMENT DE L'FP DUAL

Baròmetres Gadeso. Setembre 2021

Respostes Múltiples

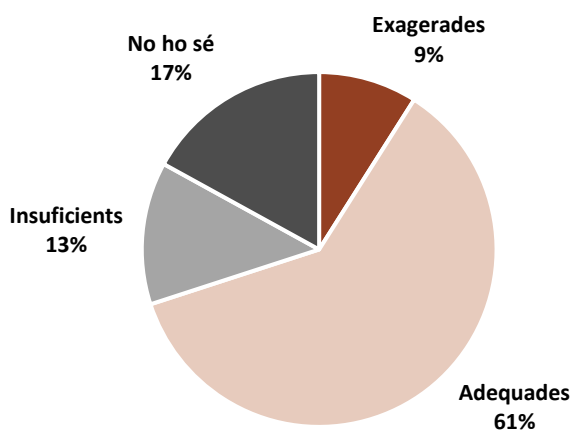
És preocupant que el 60% de la població, encara segueixi considerant la Formació professional com la germana pobre del sistema educatiu, dirigida, bàsicament, a alumnes de famílies d'estrats socials mitjans-baixos. Malgrat això, aquesta percepció ha minvat respecte del 2019.

El 66% veu greu la manca d'una bona orientació acadèmica i professional als centres educatius, en les seves distintes etapes, especialment a la secundària (ESO), aspecte que també es detecta entre el professorat.

El 55% creu en la bona voluntat del Govern d'Espanya amb l'aprovació de la nova llei d'FP, però es mostra relativament escèptic davant els resultats. El 51% de la ciutadania no valora els resultats de les pràctiques desenvolupades pels alumnes d'FP a les empreses. A més cal veure com s'aplica, a la realitat, l'anomenada formació dual, que compagina la formació acadèmica amb les pràctiques en les empreses, i que presenta un nivell de coneixement general del 42%.

Taula 9

QUÈ LI SEMBLEN LES MESURES APLICADES ALS CENTRES EDUCATIUS PER A EVITAR ELS CONTAGIS?

Baròmetres Gadeso. Setembre 2021

Una de les grans preocupacions del sistema educatiu, i de la societat en general, al darrer any i mig ha estat, sense dubte, evitar els contagis de la COVID-19. Per aquest motiu, des de la Conselleria d'Educació es van imposar unes mesures d'obligat compliment per a l'alumnat, el professorat i el personal d'administració i serveis, fins i tot els pares.

En aquest sentit, la majoria de la ciutadania es mostra favorable a aquestes mesures i les considera adequades (61%). Malgrat tot, sempre hi ha qui pensa que s'ha fet un gra massa (9%) i qui creu que encara s'hauria pogut fer més del que ja s'ha fet, (13%). Per la seva banda un 17% no té cap opinió o no sap res damunt aquest tema.